

відповідно до міжнародних вимог та досвіду протидії расизму, ксенофобії та іншим формам нетерпимості. Для досягнення зазначеного необхідно перш за все розглянути можливість створення нових інституційних структур з протидії проявам расизму, ксенофобії та нетерпимості в українському суспільстві. Не менш важливою є необхідність активізувати співпрацю з вітчизняними та міжнародними громадськими організаціями, що здійснюють свою діяльність у сфері протидії проявам ксенофобії, расизму та нетерпимості.

Література:

1. Конвенція ООН «Про запобігання злочину геноциду та покарання за нього» від 09 грудня 1948 року: [електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
2. Конституція України: [електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
3. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III: [електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
4. Закон України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо відповідальності за злочини з мотивів расової, національної чи релігійної нетерпимості» від 05.11.2009 р. № 1707-VI: [електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
5. Протидія ксенофобії в Україні: законодавчі аспекти та адвокатська практика. Навчально-практичний посібник / Дроздов О.М., Стебелев А.М., Кравчун А.С., Гончаров М.С. — Київ, 2012. — 285 с.

Дерій О.

(наук. кер. — ст. викл. Потапов О.М.)

*студентка V курсу історичного факультету
Полтавського національного педагогічного
університету імені В.Г. Короленка*

ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ПРАЦЕВЛАННЯ ВИПУСКНИКІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ В УКРАЇНІ

Одна з важливих проблем, від вирішення якої залежать перспективи соціально-економічного розвитку країни, — формування та використання трудового потенціалу найбільш продуктивної частини населення — молодих спеціалістів, випускників вищих навчальних закладів. Вирішення її передбачає досягнення розумного балансу між економічною та соціальною функціями вищої освіти. Сьогодні, на жаль, суспільство витрачає значну кількість коштів на підготовку спеціалістів, які потім залишаються незатребуваними державою.

Безробіття, з яким стикаються випускники з вищою освітою в пошуках першого робочого місця після завершення навчання, як відомо,

зумовлене складними процесами становлення українського ринку праці та порушення зв'язку між вищою школою та потребами ринку праці. За оцінками Світового банку, ринок праці України має нераціональну структуру зайнятості. Для нього характерні перевага зайнятих у секторі нематеріального виробництва і низький запит на спеціалістів з вищою освітою [2, с.48].

Відповідно до ст. 43 Конституції України кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується. У п. 2 ст. 43 Конституції України наголошено на тому, що держава створює умови для повного здійснення громадянами права на працю, гарантує рівні можливості у виборі професії та роду трудової діяльності, реалізовує програми професійно-технічного навчання, підготовки і перепідготовки кадрів відповідно до суспільних потреб.

Проте, як показує статистика, лише 40 % опитаних студентів вузів України вважають, що вони зможуть отримати роботу за спеціальністю, а третина випускників профтехучилищ змінює свою професію і здобуває іншу спеціальність.

Усі перелічені гарантії повною мірою стосуються випускників вищих навчальних закладів, що створює для них реальну можливість користуватися всією сукупністю трудових прав. Що ж до прав у галузі охорони праці, робочого часу, відпусток та деяких інших умов праці, то молоді спеціалісти користуються додатковими пільгами.

Процес працевлаштування починається з того, що випускник, який бажає працювати звертається до органів, які займаються працевлаштуванням з метою сприяння в підшукуванні роботи або починає самостійно підшукувати собі роботу. Також необхідно визначити права і свободи закріплені в основному Законі України. Права та свободи громадян визнані Конституцією України від 28 червня 1996 р. [3, с.11].

Випускнику, який виявив бажання працевлаштуватися самостійно, на його письмове прохання видається довідка про можливість самостійного працевлаштування. Така ж довідка видається у випадку, якщо навчальний заклад не вирішив питання про працевлаштування випускника. Молодий фахівець зобов'язаний прибути до місця призначення в термін, визначений у направленні на роботу. У разі невиконання угоди без поважної причини, випускник зобов'язаний відшкодувати у встановленому порядку юридичній і фізичній особам, а також до державного бюджету вартість навчання і компенсувати замовнику всі витрати.

Проте положення про обов'язок випускника відшкодувати збитки накликає заперечення. Ця норма встановлена підзаконними нормативно-правовими актами, тоді як у ст. 53 Конституції України визначено, що держава забезпечує доступність і безоплатність професійно-технічного і вищого навчання в державних і комунальних навчальних закладах. Сти-

пендіальні оплати мають характер соціальної підтримки студентів з боку держави і є по суті соціальною допомогою, яка надається на прожиття студентам [4, с.43].

Таким чином були висвітлені проблеми працевлаштування випускників вищих навчальних закладах в Україні на сьогоднішній день, проаналізовано чинне законодавство з приводу реалізації молоддю свого права на працю.

Література:

1. Бірченко О. Оптимізація працевлаштування випускників у зоні актуалізованої відповідальності сучасного ВНЗ [Текст] / О. Бірченко // Вища школа. — 2013. — №9. — С.68-73.
2. Жира Й. Моніторинг умов працевлаштування університетських випускників як головне джерело інформації про деформації в освітній сфері [Текст] / Й. Жира // Університетська освіта. — 2012. — №2. — С.48-59.
3. Клименко Н. Працевлаштування випускників вищих навчальних закладів [Текст] / Н. Клименко // Історія України. — 2011. — №4. — С.10-13.
4. Корчевна О. Працевлаштування студентів та випускників [Текст] / О. Корчевна // Освіта. Технікуми, коледжі. — 2005. — №2. — С.41-43.
5. Тарусова Л. Право молоді на професіоналізм [Текст] / Л. Тарусова // Управління освітою. — 2008. — №33. — С.11-22.

Ляскало М.

(наук. кер. — ст. викл. Потапов О.М.)

*студента IV курсу історичного факультету
Полтавського національного педагогічного
університету імені В.Г. Короленка*

ДО ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ ОМБУДСМАНУ В УКРАЇНІ

Становлення Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини відбувається в умовах, коли все ще триває пошук оптимальної моделі вітчизняної схеми омбудсмана. Зазначена обставина зумовлює потребу порівняльно-правового вивчення світового досвіду функціонування цього інституту. Кожна держава, де діє омбудсман, має свої національні, історичні та юридичні особливості й традиції, які впливають на законодавче врегулювання його правового статусу, і будь-яка з моделей цього правозахисного інституту являє для нас науковий інтерес, зважаючи на те, що інститут омбудсмана в цих країнах уже пройшов етап свого становлення, довів свою контрольно-наглядову та правозахисну ефективність. У той же час такий порівняльний аналіз дозволяє спрогнозувати розвиток близьких за змістом процесів формування національного інституту омбудсмана та зробити узагальнюючі висновки щодо вдосконалення законодавчої осно-